

Väinö Lauerma
Suokatu 4

13100 HÄMEENLINNA

Viite: kirjoituksenne oikeusasiamiehelle 6.9.2013 liitekirjeineen

VASTAUS KANTELUUN

1
KANTELU

Arvostelette kirjoituksestanne tarkemmin ilmenevin perustein Pohjois-Savon ELY-keskusta ja sen ympäristö ja luonnonvarat –vastualueen johtajaa Jari Mutasta ELY-keskuksen 31.5.2013 antamasta vastauksesta dnro POSELY/7/0.7.01/2010, jonka se antoi johtaja Mutaselle 7.4.2013 osoittamaan selvityspyyntöön. Selvityspyyntönne liittyi ELY:n toimesta laadittuun suunnittelijan vastineeseen/yleislausuntoon moottorikelkkailureittisuunnitelmaa koskevista muistutuksista ja lausunnoista Tuusniemellä sekä sen johdosta ELY-keskuksen virkamiesten kanssa käymiinne keskusteluihin.

Suunnittelijan vastineessa/yleislausunnossa oli ensinäkin todettu, että Tuusniemen moottorikelkkareitti on osa laajempaa seutukunnallisesti tärkeää Koillis-Savon reitistöä, johon kunnanhallitukset ovat sitoutuneet päätöksillään. Arvostelite selvityspyynnössänne suunnittelijan lausumaa, jonka mukaan reitti on rasitteena perustettava yleisen kulkuyhteyden kannalta tarpeellinen kulkuyhteys. Asetitte kyseenalaiseksi sen, että Pohjois-Savon moottorikelkkareittejä voitaisiin pitää maastoliikenneläin mukaisena yleisenä ja tarpeellisenä kulkuyhteytenä. Pyysitte tähän ELY-keskuksen vastinetta ja näkemystä sekä selvennöstä epäselvään lainkohtaan.

Arvostelette vastualueen johtajan Jari Mutasen ja yksikönpäällikkö Jukka Hassisen allekirjoittamaa ELY-keskuksen vastausta siitä, ettei siinä vastata selvityspyynnössänne esitettyihin kysymyksiin. Olette tyytymätön vastauksen sisältöön. Vastauksessa on kolme sivua selaista asiaa, jota ette ole kysynyt. Vastauksen loppupäätelmänä ehdo-

tetaan kelkkareittien perusteeksi yleistä etua, joka jäisi kunnan arvioitavaksi. Mielestänne tällaisesta arvioinnista ei ole merkkiäkään Tuusniemen kunnan eikä monen muunakaan kunnan päätöksenteossa.

Pyydätte myös oikeusasiamieheltä kannanottoa siihen, onko maastoliikennelain 16 §:n 3 momentin soveltaminen tässä tilanteessa perusteltua.

2 RATKAISU

2.1 Selvityspyyntöönne vastaaminen

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 3 §:n mukaan oikeusasiamies tutkii kantelun, jos sen kohteena oleva asia kuuluu hänen laillisuusvalvontaansa ja on aihetta epäillä, että valvottava on menettänyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä.

Pohjois-Savon ELY-keskus on selostanut vastauksessaan 31.5.2013 moottorikelkkailureittien rakentamiseen liittyviä yleisiä näkökohtia, reittisuunnittelun ja ympäristövaikutusten arvioinnin periaatteita sekä toimitusmenettelyn valintaan ja reittien pysyvyyteen liittyviä seikkoja. ELY-keskus ei kuitenkaan ole ottanut kantaa yleiseen tarpeeseen, vaan se on katsonut, että yleisen tarpeen arviointi kuuluu kunnalle, viimekädessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tuusniemen osalta tämä tarkoitti teknistä lautakuntaa, jossa moottorikelkkailureittiä koskevat oikaisuvaatimukset olivat tuolloin vireillä.

ELY-keskus on antanut vastauksensa ja päättänyt sen sisällöstä sille kuuluvan harkintavallan rajoissa. Asiassa ei ole aihetta epäillä oikeusasiamiehen toimenpiteitä edellyttävää ELY-keskuksen tai sen ympäristö- ja luonnonvarat –vastuualueen johtajan Jari Mutasen lainvastaista menettelyä tai laiminlyöntiä selvityspyyntöönne vastaamisessa. Näin ollen kyseistä asiaa ei ole ryhdytty täällä enemmälti tutkimaan.

2.2 Reitin perustamisen perusteleminen yleisen kulkuyhteyden tarpeella

Yleistä reitin perustamisedellytyksistä

Maastoliikennelaki ei sisällä yleisiä määräyksiä siitä, mitä vaatimuksia reitin tulee täyttää, jotta se voidaan perustaa. Maastoliikennelain 16 §:n 2 momentti sisältää kuitenkin säännöksen ehdottomasta kiellosta moottorikelkkailureitin perustamiselle, jos siitä aiheutuisi momentissa tarkoitettuja haittoja yleiselle tai yksityiselle edulle. Pykälän 3 momentti sisältää puolestaan säännöksen niistä edellytyksistä, joiden täytyessä moottorikelkkailureitti voidaan perustaa toisen maa- tai vesialueelle ilman alueen omistajan tai haltijan suostumusta.

Maastoliikennelain 16 §:n 3 momentin mukaan moottorikelkkailureitti voidaan perustaa riippumatta maa-alueen tai vesialueen omistajan tai haltijan suostumuksesta, jos reitin perustaminen on tarpeen joko yleisen kulkuyhteyden luomiseksi tai yleisen virkistyskäytön kannalta, eikä reitistä aiheudu maa-alueen omistajalle tai haltijalle eikä poronhoidolle huomattavaa haittaa.

Reitin perustamisedellytysten täyttyminen tulee ratkaista erikseen jokaisen reitin osalta. Yleispätevää sääntöä siitä, milloin edellytykset täyttyvät, ei nähdäkseni voida esittää.

Oikeusasiamies ei puutu vireillä olevaa asiaan

Arvostelemanne moottorikelkkailureitin perustamisen perustelu yleisen kulkuyhteyden tarpeella maanomistajien sitä vastustaessa on noussut esille muun muassa hyväksyttäessä reittisuunnitelmaa välillä Soittu – Juojärvi – Heinäveden raja, jossa Tekin olette maanomistajana asianosaisena. Suunnittelijan vastine/yleislausunto, johon viittasitte johtaja Mutaselle osoittamassanne selvityspyynnössä, liittyi ilmeisesti juuri kyseiseen reittisuunnitelmaan.

Oikeusasiamies ei yleensä puutu toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa vireillä olevaan asiaan eikä asiaan, johon voi hakea vielä muutosta. Oikeusasiamiehen tehtävänä ei ole ottaa kantaa tai vaikuttaa siihen, miten toimivaltaisen viranomaisen tulee ratkaista sen päätäntävaltaan kuuluva asia.

Kantelunne tekohetkellä Tuusniemen teknisessä lautakunnassa oli vireillä oikaisuvaatimukset ympäristölautakunnan aikanaan 14.6.2011 tekemästä kyseisen moottorikelkkailureittisuunnitelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Näiden joukossa oli myös Teidän oikaisuvaatimuksenne.

Tekninen lautakunta on sittemmin päätöksillään 19.12.2013 §:t 92-98 ratkaissut oikaisuvaatimukset. Lautakunta on muun muassa Metsäyhtymä Hirvosen oikaisuvaatimukseen antamassaan päätöksessä (§ 98) todennut, että ”Tuusniemen kelkkareitit ovat osa laajempaa seutukunnallista tärkeää Koillis-Savon reitistöä, joten reitti on yleisen kulkuyhteyden kannalta tarpeellinen kulkuväylä”. Metsäyhtymä Hirvonen on valittanut oikaisuvaatimukseen annetusta teknisen lautakunnan päätöksestä Kuopion hallinto-oikeuteen. Kuopion ja Kouvolan hallinto-oikeuksien yhdistyttyä 1.4.2014 valitus on vireillä nykyisessä Itä-Suomen hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuden päätöksestä voi tarvittaessa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Näin ollen en ota kantaa siihen, täyttyykö Koillis-Savon reitistön, jonka osa edellä mainittu reitti Tuusniemellä on, kohdalla lain vaatimus siitä, että reitin perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi (tai yleisen virkistyskäytön kannalta) ja, ovatko viranomaiset menetelleet lainvastaisesti tai muutoin virheellisesti vedotessaan mahdollisesti tähän tapaukseen.

Jäljennös tästä vastauksestani lähetetään tiedoksi Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja sen ympäristö- ja luonnonvarat –vastuualueen johtajalle Jari Mutaselle sekä Tuusniemen tekniselle lautakunnalle.

Apulaisoikeusasiamies

Maija Sakslin

Vanhempi
oikeusasiamiehensihteeri

Erkki Hännikäinen